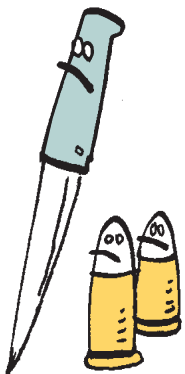

Armet

Armë zjarri, ose gjëra që shkaktojnë lëndime janë të ndaluara.

Mbajtja e thikave automatike, që hapen vetëm me një dorë, si dhe thikat në formë fluturë janë të ndaluara nëse janë më të gjata se 12 cm, me një teh që kalon 5 cm.

Përdorimi me qëllim të lëndimit me gjëra të zakonshme si : (shkop, brisk-teh, shishe etj.) janë gjithashtu të ndaluara.

Në shkollë nxënësit, nuk guxojnë të mbajnë gjëra të rrezikshme dhe armë mashtruese.

Roli themelor:

Për të qenë prind

Fëmijët dhe adoleshentët deri në moshën 18 vjeçare janë nën përgjegjësinë e prindërve, ose përfaqësuesit legal.

Ky udhëzim nuk jep zgjidhje të përkryer. Por thjeshtë u tregon prindërve se çka përmban ligji për të miturit. Ky udhëzim ndihmon, dhe nxitë dialogun e domosdoshëm, për të iu përmbajtur rregullave edukative, dhe për t'i marrë parasysh obligimet dhe të drejtat e fëmijëve.

Për të qenë prind nuk është çdo herë e lehtë. Leximi i këtyre thirrjeve ngre mire disa pyetje. Për të folur, gjithmonë është e mundur të kthehemi tek ndërmjetësuesit, infermiera shkollore, mësime nxënësit dhe nga drejtoria shkollore, policisë dhe shoqatave të ndryshme, e sidomos institucioneve.

- **Fondation dépendances, Trans-AT (problemi i drogës e i alkoholit)**
Delémont: 032 421 80 80
Porrentruy: 032 466 87 66
- **Services sociaux régionaux (SSR)**
Franches-Montagnes: 032 957 65 20
Ajoie et Clos-du-Doubs: 032 465 11 20
Delémont: 032 421 72 72
- **Planning familial**
Delémont et Le Noirmont: 032 422 34 44
Porrentruy: 032 466 66 44
- **Action éducative en milieu ouvert (AEMO)**
032 423 33 88
- **Centre médico psychologique pour enfants et adolescents (CMPEA)**
Delémont: 032 420 51 80
Porrentruy: 032 467 36 20
Saignelégier: 032 420 47 00
- **Sherbimi telefonikë është falas : n° 147**

Gjithçka që keni dëshiruar të njoftoheni çdo herë për drogat, alkoholet, lidhje... në

www.ciao.ch
ose
www.ispa.ch

Soif de...

"Prindërit dhe fëmijët duhet të ndimohen, me nder e respekt."

sipas kodit civil të Zvicres

Përmbledhje E VOGËL në dobi të prindërve fëmijëve dhe adoleshentve

Republika e Kantonit të Jura në bashkëpunim me, shoqatën e prindërve dhe fëmijëve, shoqata e varur Gastrojura, bashkësia e tregtarëve.

Përgjegjësi i botimit: fushata e paralajmërimit. "Soif de..."

E drejta e riprodhimit është e rezervuar. Adaptimi i këtij versioni është qyteti i Lausanne. 2005

Fëmija gjatë rritjes duhet të ketë më shumë liri për të përjetuar përvoja të reja.

Për ti shoqëruar në konstruktimin e personalitetit, dhe perkrahur prindërit në rolin edukativ, shteti ka formuar rregullat ligjore.

Përbërja e tyre është një përcaktim kryesor, ku një pjesë gjendet në këtë udhëzim.

Sheshi publik

Të miturit i nënshtrohen rregullave të njejtat sikur të rriturit, sa i përketë sjelljeve në rrugë. Rregullat policore ndalojnë në përgjithësi :

- Lojërat e rrezikshme
- Hudhja e letrave ose gjësendeve tjera.
- Të pështyarit dhe urinimi.

Policia ka të drejtë të kontrolloi identitetin e çdo të rrituri dhe të fëmijëve në rrugë publike.

Vijimi shkollor

Shkollimi i obliguar fillon në moshën 6 vjeçare që nënkupton shkollën primare e atë sekondare.

Të rinjtë që ndjekin ose zgjasin shkollimin e obliguar janë të obliguar që të shkojnë rregullisht në shkollë.

Prindërit i përcjellin; dhe mund që të denohen me gjobë nëse nuk e respektojnë këtë udhëzim (me qëllim ose prej mos kujdesit).

Këtu duhet t'i respektojmë rregullat !...

Shkolla e xhunglës

Daljet në mbrëmje

dhe në institucione publike

Përveç kufizimit komunal të rinjtë nën 16 vjeç mund të rrinë jashtë deri në orën 22h me kusht që janë më leje të prindërve ose përgjegjësit legal të autorizuar.

Përveç nëse janë të shoqëruar me një të rritur, që është përgjegjës për sjelljet e të rinjëve :

- Nën moshën 14 vjeçare nuk mund të shkojnë në kinema, në manifestime sportive pas orës 21h.

- Ata që ndjekin ose zgjasin shkollimin e obliguar mbas orës 21h nuk mund të shkojnë në qendrat publike ku konsumohet alkooli. Siq janë qendrat sportive, zbavitëse festat e fshatit, karnavalet dhe festivalet në natyrë...

- Ata që ndjekin ose zgjasin shkollimin e obliguar nuk mund të shkojnë në vendet publike ku shitet alkooli, diskoteka, dancigë ose ku vallëzojnë (siq janë diskomobilet etj.)

Hapësira për të rinjtë është e hapur që nga moshja 12 vjeçë:

- Hapësira e të rinjëve në Franches-Montagnes Rue du 23 juin 12, 2340 Le Noirmont.
- Hapësira e të rinjëve regionale në Delémont (ARTsenal), La Promenade 2, Case postale 2152, 2800 Delémont

Për ndryshe

Për ndryshe (lojërat, video, DVD...) dhunë, racizëm, me qëllim pornografik janë të ndaluara nën moshën 16 vjeçare.

... Nuk ka vetëm gjëra të mira në internet !

Alkoholi dhe duhani

Nxënësit që ndjekin ose zgjasin shkollën fillore nuk duhet të konsumojnë pije alkoolik dhe duhan (rregull shkollor).

Ligji ndalon shitjen e alkoolit te të rinjtë nën 16 vjeç.

- **Birra dhe vera :** Shitje ose dhënia është e lejuar mbi 16 vjeç.
- **Alcopopset, premikset, koktejet, aperitivet, dhe pijet e distiluara,** shitja lejohet mbi 18 vjeç.

Konsumimi i duhanit rrezikon dukshëm shëndetin, aq më i ri që bie në kontakt me duhanin aq më tepër bëhet i varur.

Droga

Ligji ndalon prodhimin, marrjen, shitjen, blerjen, konsumimin çdo lloj droge. Si quhen të buta (shavrë-kamp ose bari, marihuana, kanabisi, hashishi etj.)

Është e qartë se drogat janë të dëmshme për shëndet, pasojat ndihën shumë herët. Duhet me qenë të kujdesshëm në shenjat e para që tregojnë fillimin e konsumimit e ato janë : Mos disponimi, mungesa e koncentrimin në shkollë, ndryshime të sjelljeve etj. Informim, këshillim, konsultim, drogë, alkool :Trans-AT Shoqatë anekse : 032 421 80 80

Shkelje dhe dhunë

Një fëmijë, një adoleshent ose një të rritur ligji mund ta denoj, poqë se bën shkelje ose që merr pjesë:

Dëme në pasuri

Dëme në prona, vandalizëm, vizatime Mospagimet në transportet publike Vjedhje, fshehje, vjedhje në grupe, e në vitrina.

Dëme në njerëz

Raketim, kërcnim . Sulme, shpërdorime seksuale. Goditje me qëllim, lëndime pa kujdes, rrahje, përlëshje. Dhunë verbale(fyrje) ose fizikë

Nëse një i mitur është i viktimizuar më këto sulme-dhune, është e rëndësishme që të njoftohen prindërit, ose një të rritur në të cilin ka besim e që e merr me seriozitet.

Për ndryshe është e domosdoshme të lajmërohen rastet e tilla që mos të mbesin pa u dënuar.(policia :117).

Dënimet janë me gjobë. Por mund të shkoj deri në heqje lirie (burgim).

...Këta të dy nuk janë në rrugë të mirë !

